

Lithium tijdens hemodialyse

S.V. Laurens, AIOS psychiatrie, Antes

R. Hoekstra, psychiater, Antes

A. van Alphen, internist-nefroloog, Maasstad Ziekenhuis

T. Bosch, apotheker-klinisch farmacoloog, Maasstad Ziekenhuis

Wetenschappelijke bijeenkomst KenBiS, Rotterdam, 19 juni 2015

Disclosures

- Geen

Inhoud

- Bespreking van casus
- Psychiatrisch beloop
- Nefrologisch beloop
- Instellen lithium tijdens hemodialyse
- Visie van patiënte op ziektebeloop
- Transplantatie

Mevrouw O.

- Vrouw van 74 jaar
- Sinds jaren '70 in zorg van GGZ
  - In 1976 gediagnosticeerd met een manisch-depressieve stoornis
- Somatische belasting
  - Diabetes Mellitus
  - Hypertensie
  - Hypothyreoïdie
  - Secundaire hyperparathyreoïdie
  - Eindstadium nierinsufficiëntie door lithiumgebruik

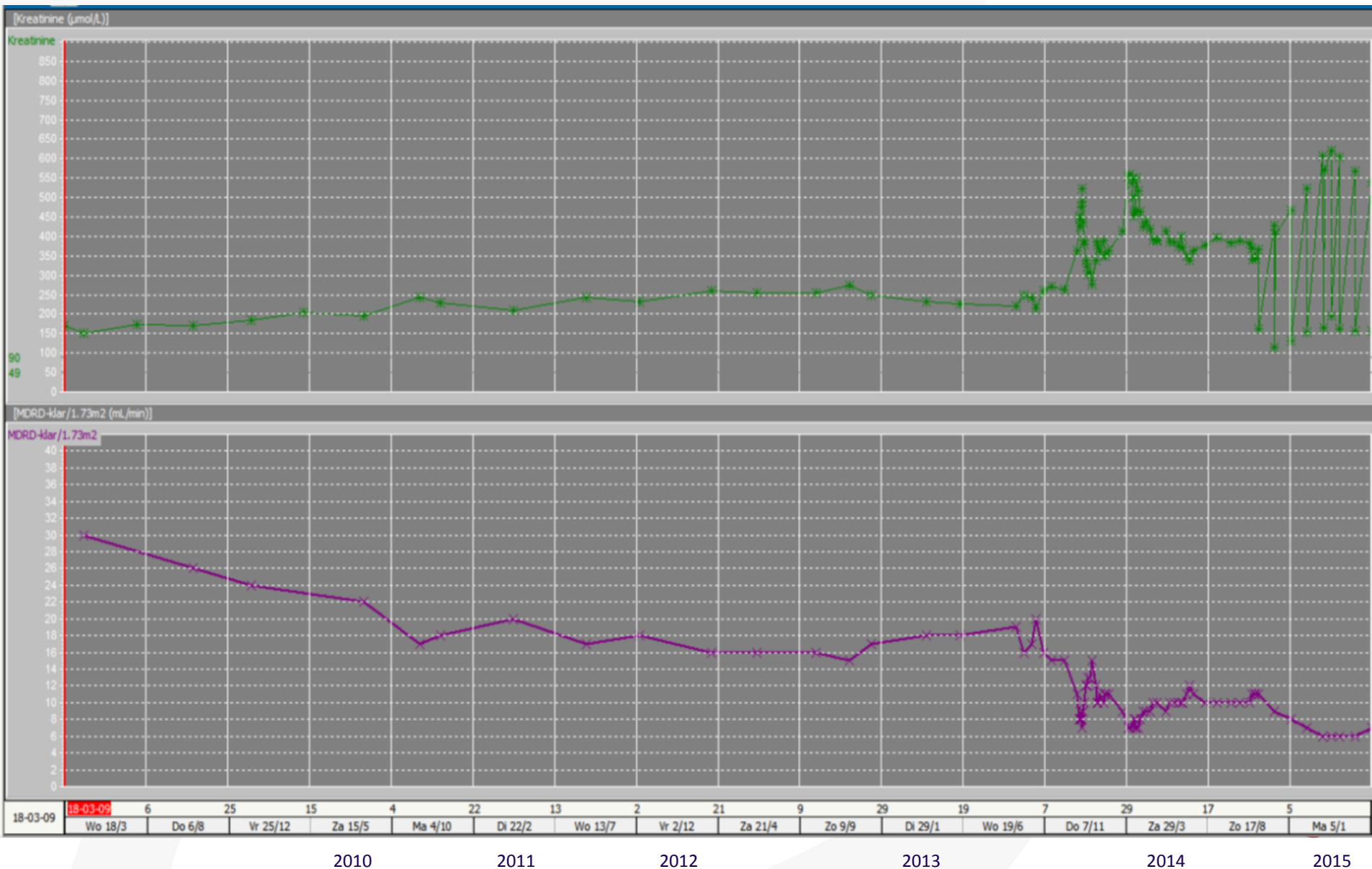

Nierfunctie <2009

- 2003: “kreat gestegen t.o.v. 2001!!”
- 2004
  - Kreatinine: 132 (MDRD 35 ml/min/1,73m²)
- 2006:
  - Kreatinine: 158 (MDRD 28 ml/min/1,73m²)
- 2008
  - Kreatinine: 157 (MDRD 28 ml/min/1,73m²)

Nierfunctie 2009-2015

Antes

Samenvattend

- Na staken lithium ontstaat, tientallen jaren na debuut, een ernstige depressie
- Na staken lithium verdere progressie van nefropathie
- Pas na hervatten lithium gaat depressie in remissie

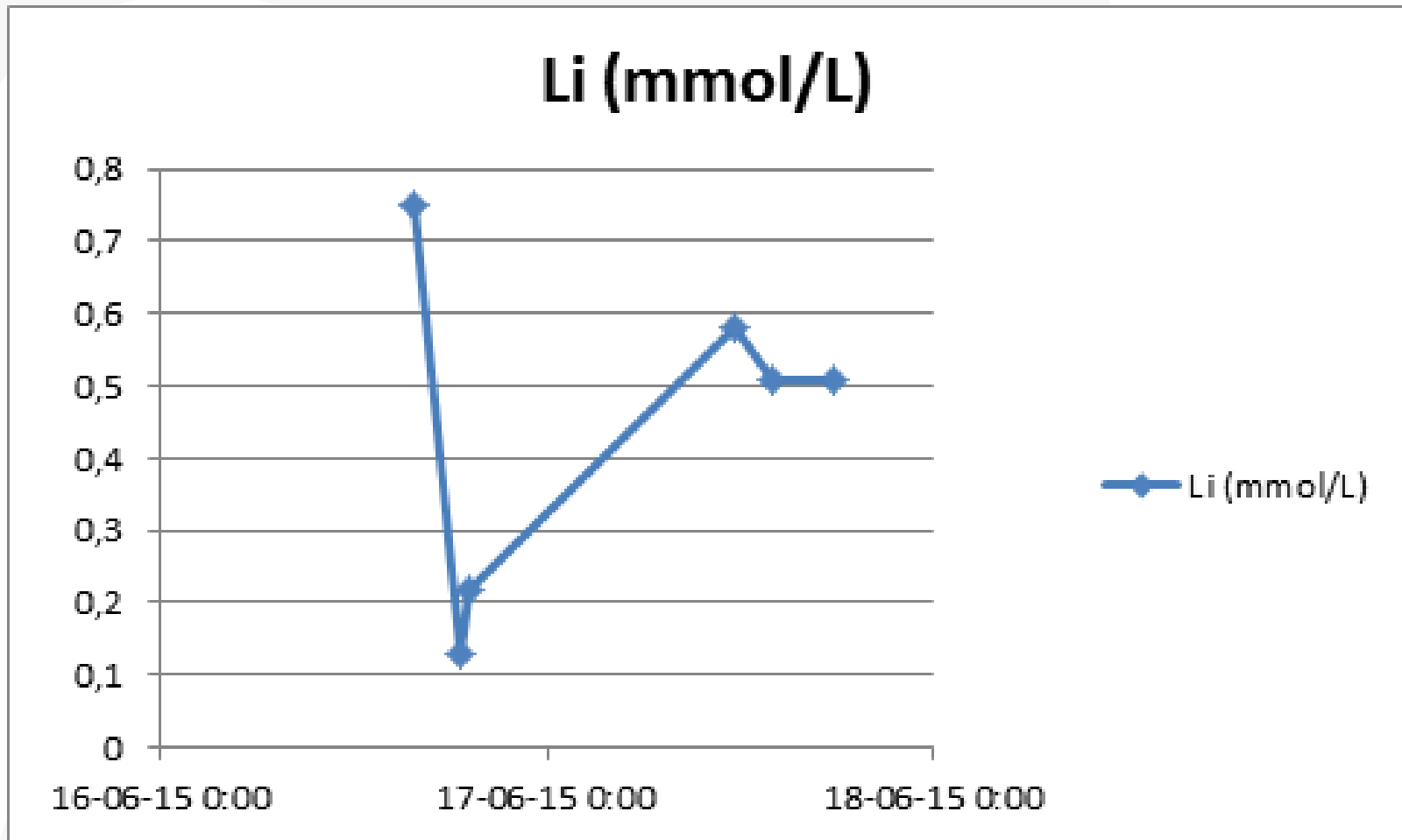
Lithium instellen bij dialysepatiënten

- **Literatuur** (2006; Ther Drug Monit; Bjarnason et al.):
  - Dosisbepaling bij patiënten zonder diurese o.b.v. distributievolume
    - Oplaaddosis en onderhoudsdoseringen

Bij onze patiënte

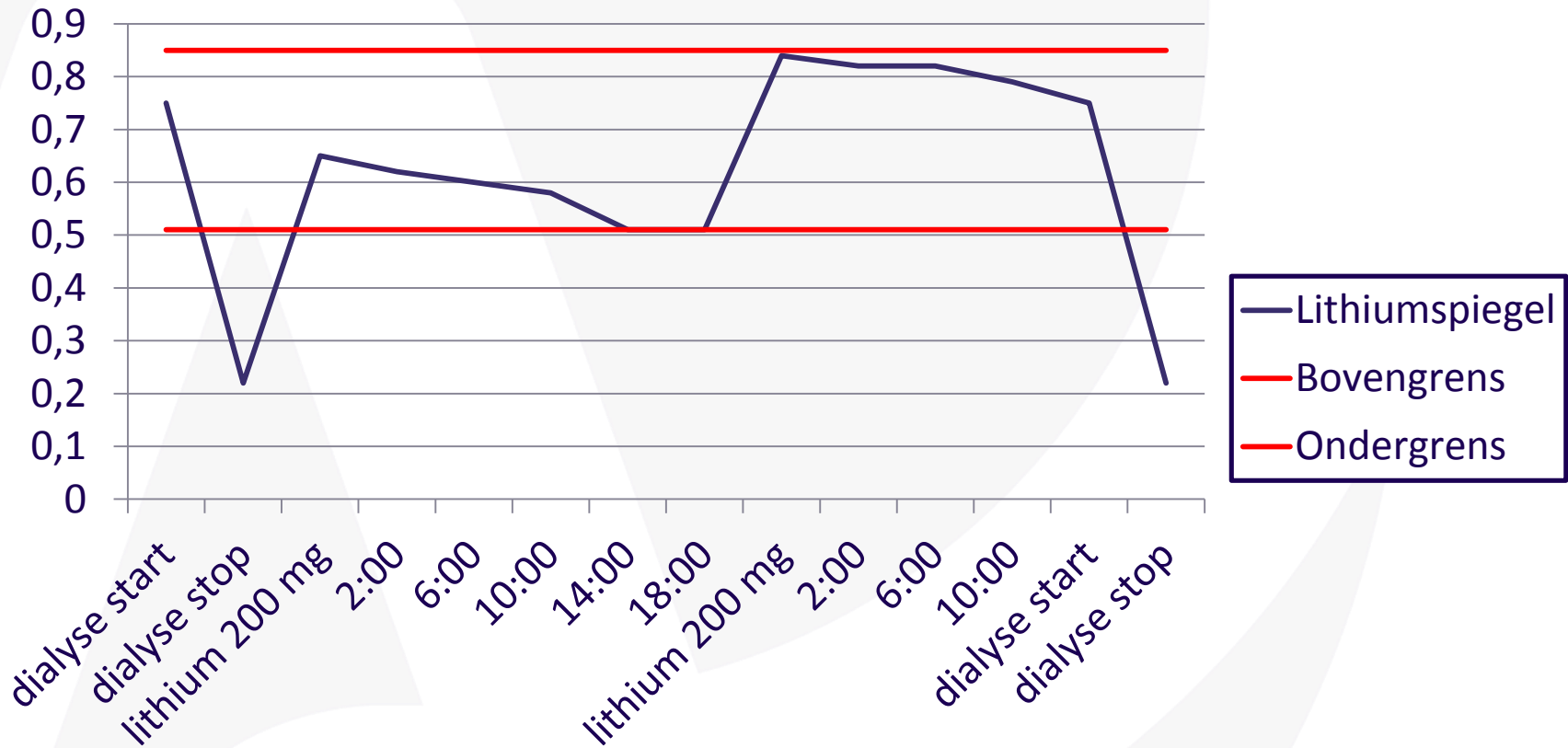
- 3 x per week hemodialyse
- Start lithium
  - Aanvankelijk om de dag 300 mg
  - Vanaf eind januari 2015 200 mg, dagelijks

Spiegels rondom dialyse

Spiegels rondom dialyse

Lithiumspiegel

Overwegingen

- 2 methoden van lithium instellen
  - Dagelijks:
    - Niet constante spiegel
    - Bij rest-diurese logischer
  - Na elke dialyse:
    - Meer constante spiegel
    - Vooral bij rest-diurese wellicht niet meer binnen therapeutisch bereik.

Visie van patiënte

- Valproaat
  - In 2006 angst om te switchen
  - In 2012 voor het eerst bijwerkingen
  - Na stoppen zijn bijwerkingen verdwenen
- Lithium
  - Tevreden over herstart
    - Zonder lithium nooit echt goed gevoeld
  - Logische redenering
- Dialyse
  - Belastend
  - Voelt zich er wel goed bij
  - Staat open voor niertransplantatie

Niertransplantatie

- 2012: nierfunctie dermate slecht → transplantatie wordt besproken
- Goede vriendin wil nier afstaan
- Februari 2013: vriendin blijkt match
- Juli 2013: depressie, transplantatie wordt uitgesteld
- Februari 2015: vriendin blijkt hartpatiënt → transplantatie vervalt
- Juni 2015: opnieuw traject transplantatie; mogelijk plaatsing op wachtlijst

Vragen

Antes

